Annotatie overleg met staatssecretaris Harbers inzake deelname aan de pilot LVV

Datum: 23 januari 2019
Aanvang: 09.30 tot 10.15 uur
Locatie: ministerie van J&V Den Haag

Bespreekpunten
Een aantal onderwerpen rond de LVV ligt bestuurlijk en politiek gevoelig, ook in onze gemeenteraad, daarom willen we in een gesprek afstemmen hoe we deze onderwerpen interpreteren:

1) Rol van DT&V en politie en gedwongen vertrek
2) Dublin claimanten en gezinnen
3) De mogelijke opzet van de pilot LVV organisatie en regievoering

Ad 1) Rol van DT&V en politie en gedwongen vertrek

Rol van DT&V
De Dienst Terugkeer en Vertrek houdt toezicht op de pilot-LVV.

- In het regeerakkoord stond al dat DT&V toezicht houdt op de LVV.
- In de samenwerkingsafspraak tussen VNG en staatssecretaris is dit uitgewerkt als: *De Dienst Terugkeer en Vertrek houdt toezicht op de LVV doordat alle vreemdelingen die er begeleiding en/of onderdak krijgen bekend worden gemaakt bij de DT&V, en vertegenwoordigers van de DT&V lid zijn van het opdrachtgeversoverleg, de lokale stuurgroepen, de lokale casusoverleggen/LSO's en het landelijke escalatieoverleg voor casuïstiek. Daarnaast rapporteert de DT&V aan het opdrachtgeversoverleg over het vertrekproces in de pilot-LVV's en doet zij aanbevelingen ter verbetering van de kwaliteit ervan.*
    - DT&V sluit net als de IND aan bij alle overleg gremia.
- In de lokale convenanten voor de pilot LVV is de regie bij de gemeenten gelegd.
- Het gaat er om dat gemeente, ketenpartners en ngo's gaan samenwerken om de beste resultaten te halen.

Rol van politie

- In het lokale convenant staat: op lokaal niveau te komen tot werkbare afspraken over optreden in en rondom de LVV's;
- In ons vastgestelde uitvoeringsplan staat de volgende tekst die samen met de AVIM is opgesteld:

De politie (AVIM – Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie & Mensenhandel) adviseert en ondersteunt o.a. waar het vaststelling van de identiteit betreft (identificatie en registratie van de ongedocumenteerden).
De politie heeft daarnaast een wettelijke taak m.b.t. toezicht op vreemdelingen en handhaving van de Vreemdelingenwet. Uitgangspunt hierbij is dat ongedocumenteerden niet zonder aanleiding in een vreemdelingentraject bij de AVIM terecht komen. Bij een overtreding (APV) of wanneer een strafbaar feit is gepleegd kunnen ongedocumenteerden worden overgedragen aan de vreemdelingenpolitie (AVIM). Dit kan ook het geval zijn wanneer een ongedocumenteerde zich niet heeft gehouden aan

eerder opgelegde vreemdelingrechtelijke maatregelen. Dit is regulier beleid met betrekking tot vreemdelingen. Verblijf in de opvang vrijwaart iemand niet van vreemdelingrechtelijke maatregelen (zoals een inreisverbod, terugkeerbesluit of inbewaringstellingen met als doel (gedwongen) terugkeer).
In iedere situatie spelen enerzijds zaken als de zwaarte van de overtreding, het verleden van iemand en de frequentie van het voorkomen van overtredingen een rol bij het eventueel opleggen van vreemdelingrechtelijke maatregelen. Anderzijds kan ook meespelen of iemand in gemeentelijke opvang en begeleiding is en daarbij (mee)werkt aan perspectief waardoor er geen, of een lichtere maatregel wordt ingezet. De AVIM neemt deel aan de lokale overleggen waarbij, in afstemming met gemeente, betrokken Ngo's, IND en DT&V, zal worden gekeken of kan worden gekomen tot maatwerkafspraken aansluitend op het perspectief/trajectplan van een ongedocumenteerde.
De politie zal in principe niet binnentreden op grond van de Vreemdelingenwet in de 24-uursopvang om vreemdelingen staande te houden voor de Vreemdelingenwet 1). Echter, op bevel van de officier van justitie kan in het geval van een verdenking van een strafbaar feit in een uiterst geval iemand wel in de locatie worden aangehouden. In samenwerking met betrokken basisteams van de politie zullen werkbare afspraken worden gemaakt over optreden in en rondom de 24-uurs opvanglocaties / LVV's.

1) Om vertrouwens-/werkrelaties tussen zorg- & hulpverleningsinstellingen en bewoners, patiënten en/of cliënten niet te verstoren is de politie vaak terughoudend in het aanhouden (strafrecht) danwel staandehouden (vreemdelingenrecht) van personen binnen instellingen/organisaties/ opvanglocaties. Ook kan politieoptreden soms onrust opwekken bij andere bewoners, patiënten en/of cliënten van (opvang)instellingen hetgeen dan eventueel voorkomen kan worden door op een andere locatie of ander moment over te gaan tot aanhouding of staandehouding. Echter daar waar nodig –dat is situationeel afhankelijk- zal de politie uiteraard wel optreden binnen een locatie.

<u>Meewerken aan gedwongen vertrek</u>

- De doelstelling van de LVV is:
  Gemeenten en het Rijk werken intensief samen om een landelijk netwerk van begeleidings- en opvangvoorzieningen te realiseren dat als doel heeft om bestendige oplossingen te vinden voor migranten zonder recht op verblijf of rijksopvang. Door hen te begeleiden naar <u>zelfstandige</u> terugkeer, doormigratie of indien aan de orde, legalisering van verblijf, wordt de bijbehorende zorg- en of veiligheidsproblematiek aangepakt.
- Samenwerking met DT&V (en IND) is cruciaal voor het slagen van de 24-uursopvang. Om de DT&V inzicht te geven in welke knelpunten er zijn, is het van belang met hun in gesprek te blijven. DT&V kan met zijn internationale netwerk ook een belangrijke rol spelen voor mensen die de stap nemen om terug te keren of het zoeken van een oplossing voor mensen die in een uitzichtloze situatie zitten.
- Als mensen in de 24-uursopvang verblijven, dan zullen ze niet zomaar worden overgedragen aan de DT&V. Dit zal alleen gebeuren wanneer iemand terug wil keren.
- Amsterdam zal echter niet meewerken aan gedwongen vertrek.

<u>We moeten ons ervan bewust zijn dat ongedocumenteerden en NGO's snel het vertrouwen zullen verliezen als mensen worden aangehouden en uitgezet. Eerst overleggen! Anders gaat het ten kosten van het succes van de LVV.</u>

Ad2) 2) Dublin claimanten en gezinnen

Dublin claimanten

- De mogelijkheid om binnen de LVV een pilot met Dublinclaimanten te starten is op ambtelijk niveau getoetst bij het Rijk. Ze staan positief tegenover een pilot voor deze doelgroep, maar dan nadrukkelijk niet binnen de LVV afspraken. Wel bestaat de mogelijkheid om een apart project te starten met DT&V om deze groep toe te leiden naar rijksopvang. Dit gaat dan om een afspraak tussen DT&V en de gemeente Amsterdam, los van de LVV. De staatssecretaris kan geen convenant tekenen waarin staat dat buitenwettelijke opvang van Dublinclaimanten wordt toegestaan en gefinancierd.
- In het lokale convenant is de volgende noot opgenomen:
  Buiten de LVV om realiseren Amsterdam, DT&V en IND gezamenlijk een project om de overdracht van Dublin Claimanten te verbeteren naar het eerste Europese land of anders naar een opvang in een rijksvoorziening
- Dublinclaimanten worden in een AZC opgevangen totdat ze worden overgedragen aan DT&V of als zij niet uitgezet kunnen worden omdat het eerste land van aankomst geen adequate opvang biedt (zoals bijv. Griekenland).
- Samenwerking met DT&V is hierbij cruciaal. We willen met hen in gesprek over de reden waarom Dublinclaimanten niet naar hun eerste Europese land terug willen keren en of terugkeer naar deze landen reëel is. Mogelijk is de beeldvorming niet goed, of misschien kunnen we vanuit Nederland zaken verbeteren.

Gezinnen

- Het college deelt de zorgen over gezinnen die op straat staan.
- Het college wil met DT&V in gesprek over de reden waarom gezinnen niet naar de rijksopvang willen.
- Het college wil onderzoeken of een gemeentelijke opvang gewenst is voor deze doelgroep en wat daarvan de financieringsmogelijkheden zijn. Op dit moment is voor de opvang van gezinnen geen budget beschikbaar.

Ad 3) De mogelijke opzet van de organisatie en regievoering

- Amsterdam wil de organisatie en regiefunctie bij de NGO's leggen, zodat de besluitvorming rondom casuïstiek niet meer bij de gemeente ligt.
- Dit staat enigszins haaks op de LVV:
  - Er komt een projectmanager pilot LVV bij de gemeente die voorzitter kan zijn van het LSO.
  - De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid zal aan gemeenten een machtiging verlenen voor het verrichten van feitelijke handelingen die verband houden met de toelating tot de pilot-LVV, het verblijf in de pilot-LVV en het beëindigen van het onderdak in de pilot-LVV. Tevens wordt mandaat verleend voor het nemen van beslissingen op bezwaarschiften en het afhandelen van ingediende (hoger) beroepschriften tegen deze besluiten.
  - Dit mandaat kan niet aan NGO's worden gegeven,